

KULTURUTSKOTTETS BETANKANDE nr 6/1980-81 med anledning av vtm Jan-Erik Lindfors' m.fl. hemställningsmotion till landskapsstyrelsen om utredning av åtgärder för att vid Ålands lyceum nedbringa klassernas elevantal.

Landstinget har inbegärt kulturutskottets utlåtande över nämnda motion. Med anledning härav får utskottet, som i ärendet hört utbildningschefen Börje Karlsson och yrkesutbildningsinspektören Jan-Erik Åkerfelt, värdsamt anföra följande.

Gymnasiebenägenheten har tidigare varit exceptionellt låg på Åland. Numera har dock andelen gymnasiestuderande stigit betydligt men håller sig fortfarande under riksmedeltalet.

Elevantalet vid Ålands lyceums första klass har under de senaste åren utvecklats enligt följande.

Läsår	Årsklass	Intagna	Pojkar %	Flickor %	% av årsklassen
1978-79	281	72	37,5	62,5	25,6
1979-80	296	102	38,2	61,8	34,5
1980-81	312	128	38,3	61,7	41,0

Försöksansökan till höstterminen 1981 har givit som resultat c. 115 elever till första klassen, vilket innebär 33,5 % av hela årsklassen.

Utskottet anser att utvecklingen i fråga om natalet gymnasieelever är i enlighet med förväntningarna för Ålands del med beaktande av den genomförda grundskolereformen. Tidigare elevstatistik företer även relativt stora variationer i elevantalet och antalet sökande till gymnasiets första klass hösten 1981 kommer tydligen att nedgå jämfört med de närmast föregående läsåren. En framskrivning av elevantalet i grundskolan visar även att storleken av de årsklasser som når gymnasialstadiet inte ökar och att en kraftig minskning kommer att ske efter år 1984. Lyceets första klass är delad i fyra paralleller (delningstal är 37,73 och 109 för resp. 2,3 och 4 paralleller). Maximitalet per grupp är således 36 elever. Skolan har detta år grupper med hela 35 elever, vilket upplevs tungrott och pedagogiskt negativt. Elevernas valmöjligheter gör att grupperna inte kan göras matematiskt lika stora och dessutom måste elever som läser samma ämne sammanslås från olika parallellklasser till grupper, som är pedagogiskt svårarbetade.

Med hänsyn härtill anser utskottet att de överstora grupperna är det allvarligaste problemet och att åtgärder som kan förbättra denna situation bör övervägas i första hand.

Utskottet anser att särskilda åtgärder för att begränsa antalet elever i gymnasiet inte bör vidtas förrän den planerade gymnasialstadiereformen har genomförts. Det nya utbildningssystemet gör det möjligt att fortsätta med akademiska studier även med en yrkesexamen som grund, vilket kan komma att påverka antalet sökande till gymnasiet.

Även reformer i undervisningen på grundskolans högstadium kan vara betydelsefulla i detta avseende. Informationen till eleverna om andra tillbudsstående utbildningsvägar bör effektivieras och yrkesutbildningen ständigt anpassas till det åländska samhällets behov. Målsättningen bör vara att göra även annan gymnasialutbildning attraktiv och sålunda nedbringa antalet sökande till Ålands lyceum.

Den samordnade elevintagningen gör det möjligt att noggrant följa utbildningshovet i landskapet och på ett tidigt stadium uppmärksamma eventuella negativa utvecklingstendenser.

Utskottet konstaterar att könsfördelningen i gymnasiet är förhållandevis sned. Detta kan bero på flera olika omständigheter. Det har visat sig att flickor i allmänhet har större studiemotivation vid tidpunkten för övergången från grundskola till gymnasium.

För inträde i gymnasiet fordras minst 6,5 i medeltal i kunskapsämnen på dimissionsbetyg från grundskola och minst mellankurs i matematik och finska samt fördjupad kurs i engelska. En skärpning av inträdeskraven skulle emellertid medföra att andelen flickor ytterligare ökar.

Utbildning inom traditionellt kvinnliga yrkesområden anordnas i relativt liten omfattning på Åland. Flickornas utbildningsbehov bör enligt utskottets mening ägnas större uppmärksamhet bl.a. med tanke på den stora ungdomsemigrationen från Åland.

Hänvisande till det ovanstående får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget med förkastande av hemställningsmotionens kläm bringar innehållet i hemställningsmotionens och betänkandets motivering till landskapsstyrelsens kännedom.

Mariehamn den 22 januari 1981.

På kulturutskottets vägnar:

Erik Sundberg
ordförande

Bjarne Pettersson, sekr.

Närv. i utskottet: ordf. Sundberg, v. ordf. O.M. Jansson, ledamöt. Dahlén, Fagerholm och Sundback.